

de initiativer for nærværende mest egnet til at blive udmøntet dér. Men den diskussion, der rejser her i Folketinget og i kølvandet på den uden for Folketinget, kan også give inspiration til debatten i arbejdsmarkedsrådene.

Tilsvarende er vi enige i, at der er brug for, at erhvervsuddannelser og arbejdsmarkedsuddannelser bliver mere tiltrækkende for seniorerne. Den mangfoldighed af kurser, der allerede eksisterer, den metodefrihed, der også er til stede, og den adgang, der allerede er til at målrette sine kursusaktiviteter med respekt for den gruppe, man ønsker at henvende sig til, kan give mere inspiration på det punkt og god debat og også mere efterspørgsel, fordi arbejdsmarkedsrådene beskæftiger sig mere med både ledige og beskæftigede over 50 år. Alt dette skulle gerne bidrage til det, SF ønsker med det femte punkt, så derfor kan jeg ikke give noget tilsagn om meget konkrete initiativer, vi kan støtte nu; men den intention, SF har med forslaget, er vi enige i.

Det er nødvendigt at føje til, at når jeg bruger ordet »mangfoldig«, skyldes det – som det allerede er fremhævet – at mennesker over 50 år er forskellige. Det er jo interessant, som arbejdsministeren også nævnte, at mange af de debattører, der deltager i samfundsdebatten, rent faktisk er 50 år og derover. De betragter sig vel ikke som potentielle modtagere af seniorpolitiske initiativer, for de er jo i fuldt sving. Det er en meget varieret gruppe mennesker, vi taler om, men jeg tror, vi kan mødes, når det drejer sig om dem, der risikerer udstødning eller allerede er mere eller mindre udstødt af arbejdsmarkedet. Det er her, vi i særlig grad skal koncentrere vores indsats. Jeg er også enig i, at forskningen kan forbedres, og øges, og som jeg hørte det, har arbejdsministeren givet tilsagn om det.

Det punkt, der beskæftiger sig med arbejdsmiljøet, er vi også enige i. Den indsats, vi i øvrigt i fællesskab har gjort i et forsøg på at få forbedringer på arbejdsmiljøområdet, skulle også gerne få virkning på lidt længere sigt over for de arbejdsmiljøbelastninger og dermed de nedslidningsbelastninger, folk får gennem arbejdslivet, specielt inden for nogle bestemte sektorer.

Forslaget om en mere generel arbejdsmarkedspolitik, planlægning i virksomhederne, betalt frihed til uddannelse, brugerbetaling osv. lægger op til en mere generel arbejdsmarkedspolitisk debat, så det vil jeg ikke kommentere

nærmere. Det er en for stor diskussion at begive sig ind i med den tid, der er til rådighed.

Sluttelig er der forslaget om delefterløn, og her fik vi jo at vide, at en effekt af dette forslag kan være, at man kan få mere ud af at gå på delefterløn end ved at beholde sit fuldtidsarbejde. Jeg skal understrege, at det er nødvendigt, vi fortsat holder liv i diskussionen om, hvordan vi kan skabe bedre og mere fleksible afgangformer for folk over 60 år; men den samlede effekt skulle gerne være, at gruppen taget under ét udskyder fratrædelsestidspunktet, og ikke at vi står med en endnu lavere fratrædelsesalder end i dag, når vi gør slutresultatet af en eventuel revision af delefterlønsordningen op. Det vil være en forudsætning for os, og derfor er det svært – måske sværere end vi havde forestillet os – at finde den endelige løsning på delefterlønproblemet.

Flemming Oppfeldt (V):

SF's beslutningsforslag havde på mange punkter været et godt forslag, hvis det var blevet fremsat for 15 år siden, for dengang var ungdomsårgangene større og var med til at presse de ældre ud. Men i de kommende år bliver det jo anderledes: Der bliver færre unge og færre ældre på arbejdsmarkedet.

Det, som er mest interessant med hensyn til SF's forslag, er, om SF er enig i Venstres målsætning om, at vi skal have flere over 60 år til at forblive erhvervsaktive, og jeg vil godt henlede opmærksomheden på to kendsgerninger om delingen ved de 60 år, som jeg synes er ret væsentlige.

Hvis vi ser på erhvervsfrekvensen for de 50-60-årige, er den i denne gruppe nogenlunde som for de yngre aldersgrupper på arbejdsmarkedet, men lige ved de 60 år falder den meget dramatisk. De 50-60-årige klarer sig faktisk slet ikke så dårligt på arbejdsmarkedet i dag. Når det gælder henvisninger til job, blev der ifølge Arbejdsmarkedsstyrelsen i de første 5 måneder af 1997 henvist 10.800 personer over 50 år til arbejdsformidlingssystemet. Heraf blev de 5.250, altså ca. halvdelen, ansat inden for 5 måneder, og det er jo slet ikke så tosset igen. Selv om man har passeret de 50 år, er man absolut ikke fortabt, og der bliver mere og mere efterspørgsel på ældre i disse år.

Det andet er, at vi har fået en slags alternativ pensionsalder ved 60-62 år via aldersbestemt førtidspension, efterløn eller frivillig pensionering. Det er det mønster, der er ved at tegne sig